

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20—, polletno K 10—, četrtletno K 5—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30—, Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi, devet, posilna in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Deseti kongres slovenskih časnikarjev v Belgradu.

Danes se začneja časnikarski kongres v Belgradu. To je že deseti kongres slovenskih časnikarjev. Ako bi ob desetletnici slovenski časnikarji hoteli podati pregled o svojih uspehih, bi morali biti popolnoma zadovoljni. Časnikarski kongresi so bili za proslavo slovenske misli velikanskega pomena.

Dva kongresa slovenskih časnikarjev sta se vršila v Ljubljani. Deloma je bila lepota naše dežele, deloma pa važnost naše lege vzrok, da so si slovenski časnikarji izbrali Ljubljano za zborovanje. Ljubljana je goste pogostila, časnikarji so si ogledali krasote naše domovine, več jim nismo mogli nuditi.

Tečnega pomena pa sta bila zadnja dva kongresa: lani v Sofiji, ki je bil združen s slovenskim kongresom in letos v Belgradu, kjer se je pridružila razstava slovenskih časnikov.

Kako velikega pomena je dandanes tisk za napredek in razvoj naroda, o tem ni treba šele premisljati. Silo vsake stranke je nje časopisje.

Pred nekaj dnevi smo čitali, koliko tisoč so vrgli pravaši v svoje časopisje, kajti le od njega pričakujejo zmage.

Enako je vsak narod tem silnejši, čim boljše je njegovo časopisje. Časopisje krepki in budi narod na znotraj, predstavlja ga pa tudi zunan pred javnostjo. Časopisje je danes važno za vsakega človeka, danes ni mogoče živeti brez časopisa in kdor živi brez njega, zaostaja in poginja, kajti le s časopisom v roki more stopati današnji človek v isti vrsti s sodobno družbo.

Časopisje je danes važno za vsak stan, kajti časopis je, ki veže in druži ljudi, ki so daleč narazen, in jih vzgaja v eni skupni misli. Časopis je tudi ona sila, ki se bori za pravice človeka, za pravice stanu, naroda in človeštva.

Vsaka stvar ima dve plati, tako tudi časopisje: časopisje je dobro ali slabo, bori se lahko za slabo ali dobro stvar, pa tudi na dober ali slab način. Danes pogosto posamezni ljudje in široke mase stoje pod vplivom časopisja in to lahko slabo vpliva na človeka in na maso. Naša skrb in naloga je, gojiti in širiti dobro časopisje.

Kakor je časopisje velikega pomena za človeka, za stanove, za stranke, za narod, za družbo, za človeštvo, tako je velikega pomena tudi za skupine, ki imajo svoje skupne cilje in taka skupina je tudi — slovenstvo. S tega stališča so slovenski časnikarski shodi velikanskega pomena.

Slovenski narodi imajo različne nasprotnike vsak posebej, pa tudi skupnih nasprotnikov ne manjka. Komaj so minuli časi, ko se je vsako

najmanjše narodno gibanje nazivalo panslavizem, ko so se vsem narodnim ljudem očitali „ruski rublji“ itd.

V zadnjem času se je začela na jugu protisrbska gonja, laže se o srbski propagandi, o srbskih dinarjih itd. Kdo bi naštel vse laži, ki jih raznaša v svet posebno nemško avstrijsko časopisje o Čehih, o Slovencih, o Srbih.

Da ne govorimo o razmerah na Madžarskem med Slovaki ali na Poljskem med Prusini. Slovensko časopisje ima dolžnost, da take laži razkrije in da pokaže resnico, kakor je.

Imamo pa tudi spore med seboj, in pogosto je le slabo medsebojno spoznanje vzrok sporov in prepira. Na shodi slovenskih časnikarjev je prilike dovolj, da se spoznajo časnikarji, pa tudi drugi javni možje med seboj in da se skuša najti pota, ki bi vodili k slogi in k skupnemu delu za napredek vseh slovenskih narodov.

Časnikarji pa so danes tudi stan zase in kot taki imajo svoje stanovske interese. Tudi te interese more uresničiti le velika in močna organizacija. Dobro organizirani časnikarji so predpogoj dobrega časopisja. Ta vprašanja se dajo najlepše rešiti na skupnih shodih.

Velike važnosti za časnikarja je, da spoznava razmere na licu mesta in časnikarski kongresi nudijo vsakemu priliko, da si ogleda to ali ono važno središče slovenske kulture.

Tako je za vsak kraj važno, kjer se vrši časnikarski kongres, prav tako kakor je za časnikarje važno, da se snidejo vsako leto na drugem mestu.

Letos se vrši torej že deseti kongres. Dolge so bile priprave, predno je bil prvi kongres, ko pa je prišlo do prvega, so vsako leto sledili drugi in kazali so se vidni uspehi. Pojavljale so se sicer difference, tuintam je motil spor med Rusi in Poljaki, toda energičnemu vodstvu čeških žurnalistov se je zahvaliti, da so se vse ovire premagale in danes zborujejo Poljaki zopet v Belgradu, dočim lani niso prišli v Sofijo.

Letos ima shod v Belgradu rešiti vprašanje slovenske tiskovne agencije, o kateri smo že pisali. Rešilo se bo tudi nekaj drugih važnih vprašanj.

Pri nas se je o shodu malo pisalo in to je morebiti vzrok, da se ga je udeležilo razmeroma malo Slovencev. To je škoda. Kajti gotovo je, da nam nudi slovenski jug več zanimivosti nego si mislimo sami. Danes so Zagreb, Belgrad, Sofija tako blizu in kako malo Slovencev jih pozna.

Deseti časnikarski kongres obeta lepih uspehov z zborovanjem in z razstavo. Tudi je bil Belgrad za Sofijo najprimernejše mesto, kajti ne da se tajiti, da je slovenska misel med Srbi v zadnjem času dobila trdna tla in da kažejo Srbi najlepšo voljo zblizati se čim najbolj s slovenskim svetom v kulturnem in gospodarskem oziru. Vestno zasledujejo vse kulturne pojave v Evropi in skušajo z vsemi silami približati se Evropi. Njihovo slovenstvo je iskreno in nesebično in

obetajo v tem oziru postati prva moč na jugu. Važna pa je tudi časniška razstava, ki naj nudni celotni pregled sodobnega slovenskega časopisja.

Obojemu želimo največ uspeha.

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. (Naš ubogi Šuklje!) Sredi junija smo imeli tukaj shod državnega gozdarstva, ki so se ga poleg raznih gozdarjev, ministrskih svetnikov in državnih uradnikov udeležili tudi knez Windischgrätz, baron Schwarz, glavar Rechbach in — kakor je dejal dr. Tavčar — naš stari ali-gator s Kamna, glavar Šuklje. Tudi naš prošt Elbert je bil na shodu ter je Šukljeta očitno preziral. Na shodu je imel Šuklje kot deželni glavar seveda tudi pozdravni nagovor, a sicer ni igral nobene vloge. Po shodu pa je bil pri Tučku banket, na katerega je bilo povabljen 80 gostov. Tu pa se je pokazalo zopet nesoglasje med klerikalnimi glavami: Elbertom in Šukljeto. Komaj je bil namreč obed gotov, je Elbert ustal in odvedel seboj kneza Windischgrätz, barona Schwarza, glavarja Rechbacha, ministrskega svetnika in še nekaj višjih gospodov, — Šukljeta pa so pustili pri Tučku samem. Šuklje si je grizel ustne, potem pa jo je jezen odkuril na Kamen. Naš ubogi Šuklje ima zdaj pri nas sploh polno nasprotnikov. Malokdo ga pogleda. Bivši republikanec, bivši brezverec, bivši liberalni poslanec in bivši stalni dopisnik liberalnih listov je danes klerikalec. Zato mu ne zaupa nihče. Tacega kameleona ne pozna slovenska politična zgodovina, kakor je Šuklje. Vse je že bil, samo še vodja socialnih demokratov ne. Našim znanim profesorjem priporočamo, da spišejo Šukljetovo biografijo ter jo spravijo v šolska berila, mladini za svet ali vzgled značajnosti in doslednosti. No, pa naši profesorji — s par izjemami — so itak sami Šukljenci, torej vzorni značaji. Kar počne naš ravnatelj na gimnaziji. Je možno le pri nas. Uboga mladina! Toda ko pride ta mladina v svet, bo polna sovraštva proti krutemu klerikalizmu. Šuklje je odprl za vse svoje sinove deželna korita, zdaj je postal še po lastni milosti deželni finančni minister, toda prezira ga celo prošt Elbert. Tako se zgodi vsem klerikalnim vzornim značajnikom. Svet se vrtil, in čez 7 let pride vse prav. Tudi zaspano birokratično Novo mesto se bo zbudilo, — pa še kmalu!

Pozor pred strupenimi kačami!

VI.

Prvi kačji plk.

Redkokdaj že meseca februarja, navadno pa ob kolikaj ugodnem začetku spomladi, meseca marca pa že čitamo o prvih kačjih pikih. Listi, ki te prve vesti prinašajo, dostavljajo že

znano svarilo, češ, letos bo zopet izredno kačje leto.

V tem smislu pa, kot si javnost to svarilo tolmači, narava ne pozna izrednih kačjih let. Veliko ljudi namreč misli, da obstoji kakor za hrošče, tudi za kačjo zalego neka gotova doba, v kateri se kače v posebno bogatem številu pojavljajo. To pa z ozirom na način kačjega zaploda in zarodb ne odgovarja resnici. V kaki množini se kače pojavljajo v tem ali drugem letu, to vse zavisi ponajveč od upliva solnčne toplote, lepega ali slabega vremena prejšnjega leta ter ugodne, ali snega bogate, dolgo ali kratko trajajoče zime naslednjega leta. Veliko je odvisno tudi od pokončavanja kačje zalege na tem ali onem kraju. Tam, kjer so n. pr. lani veliko kač pobili, so jih za drugo leto že precej prepodili; in da se tako pokončavanje sistematično vrši in razširi tudi na sosednje kraje, so v takih krajih pojavi kač tekem let le še redki slučaji. Iz takih krajev navadno tudi ni poročil o prvih kačjih pikih že v zgodnji spomladi. Položaj v takih krajih se je sčasoma tudi sicer izpremenil. V takih krajih je postal človek zaveden sovražnik strupene kačje zalege, ne pozna več strahu pred kačami, nasprotno v njem se pojavlja zavest premoči človeka gospodarja nad živalimi. Ta boj pa je tudi prvi prostega človeka preustroji za dobrega poznavatelja kačje golazni; on zna ločiti nevarnega strupenjaka od nedolžne belouške, slepca goža in druge slične nestrupene golazni.

Pa o tem izpregovorimo še h koncu te kačje razprave. Za danes se povrnemo še k prvim kačjim pikom.

Meseca aprila, če ni ravno pre-moker, se pripeti že več kačjih pikov. Razmeroma največ pa jih je v maju. Zakaj neki? Prvič za to, ker je maj tudi če je bilo dotlej vreme bolj moko, hladen, vendar že toliko od solnčne toplote razgret, da v tem me secu izlezejo vsi zimski pospanetji iz svojih prezimivališč, pa magari da se iste nahajajo tudi v bolj senčnih krajih, nižavju in dolini in četudi maj ni posebno tople, vendar ima semtertja naravno če je večina moker, tudi razmeram o zelo soparne dni; ravno taki dnovi pa so posebna privlačna sila, ki vabi kačjo golazen na dan. Če upoštevamo, da se pozneje tekem poletja pobije in vniči mnogo kač, moramo računati s tem, da jih je ravno meseca maja največ, ker takrat pride s starimi tudi mladi zarod na površje. In kakor smo že preje slišali, kače ne ljubijo prehude in predolge trajajoče poletne vročine. V tem slučaju se poskrijejo ter umaknejo v hladnejše kraje. Nasprotno pa jim prva solčna toplota v maju in tudi še v juniju jako ugaja. V tem času se vrši splošno razlezovanje kač, ki si iščejo primernih za-

vetišč za dobo poletja. Izkušnja uči, da le starejši zarod rad ostaja na tistem, ali v bližini tistega mesta, odkoder so prilezli iz prezimovališč. Mlajši pa se radi razlezajo včasih precej daleč naokrog.

Splošen pojav strupenjakov tekem meseca maja bi bil torej prvi in glavni vzrok, da imamo že v tem času toliko kačjih pikov.

Drugi vzrok pa je, da se ljudje ravno v tem času še premalo zavedajo nevarnosti od te strani. Meseca maja še malokateri misli na kače, zlasti kmečka mladina je v tem času najbolj brezskrbna. Bosonoga skače okrog doma, hodi in stiče po gozdih za ptičjimi gnezdi ter lazi in se plazi po skalovju.

Ta mesec pa je tudi mesec splošnega cvetja rožic, med katerimi so vsem najbolj priljubljene duhteče šmarnice. Pa čudno! Ravno tako kakor človeka, vleče tudi strupenjake najbolj k šmarnicam. Sredi najbolj duhtečih šmarnic se ti ta vrag v svitek zviti napravi ležišče in kar na drugih počivališčih ne stori, stori na ležiščih pod šmarnicami on ostane skoro ves dan na svojem mestu; izvzeti so le posamezni kraji, če njanje popoldansko solnce le prehudo pripeka. Pa tudi v tem slučaju bo od solnca pregnani gad najraje lezel zopet med šmarnice rastoče v bolj hladnih gozdnih krajih. Duhteči vonj šmarnic je strupen, to je znano; in ravno ta vonj je, ki strupenjaka takorekoč opijani in kakor se človek pijanec navadi posebno na eno gostilno, tako se tudi strupenjaki privadijo opojelim ležiščem pred šmarnicami tako, da jih povsod drugod preje in uspešnejše prepodijo, le od takih krajev ne.

Kakor šmarnice, ljubijo strupenjaki sploh vso posebno duhtečo cvetnjo. Vendar pa so jim najljubše šmarnice in jagodišča. Pri Preserjih, posebno ob potu pod žalostno goro, rase neka posebno duhteča roža po debelih in perju močno podobna borovnicam, po cvetju pa orhidejam. Tej roži pravijo kačja, ali tudi gadja roža. In to po vsej pravici. Da bi le videli, koliko mrgoli strupenjakov okrog teh rož, takole dopolniti. Naj le mimogrede omenim, da imajo te rože za domačo uporabo proti škurkom. Kamor položijo tak cvet, ti ne pride noben škurk blizu.

Se na nekaj bi bil kmalu pozabil: na borovnice in sicer na ono nizko borovnišče, ki ljubi bolj prisojna mesta na posejnih gozdih in ki rodi posebno debele jagode. Tudi to so priljubljena zavetišča, posebno gadov. Ne sicer že v maju — ker tedaj borovnice navadno še ne dozore — ampak v juniju, oziroma tudi še v juliju, se zgodi po takih borovniških in jagodiščih največ kačjih pikov. Vzrok je povsod enoinisti: nepazljivost in nezvednost nevarnosti takih krajev

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetke.

— Gospod, je dejal Skalabrino, ki ni prav razumel tega znamenja, zagotavljam vas, da bo vaš oče v Crni Jami popolnoma varen. Tisto, kar se je zgodilo, da je Sandrigo ugrabil Bembo, je spomnilo poglavarje, da so postali oprezní. Zdaj imamo v jami neprestano rezervno posadko, in to veste, kako lahko je braniti ta kraj.

— Moj oče pojde v Benetke, je dejal Roland.

— V Benetke! ...

— Pripravi se. Najmi v Mestru kak voz, da se odpeljemo vsi trije skupaj.

— Pa najina konja?

— Pustiš jih na postaji. Odpraviva se tako, da dospeva v Benetke o mraku.

Skalabrino je naglo odšel.

Uro kasneje se je vrnil z nekakim kolesljem in s kmetovoznikom.

Roland je izražal, kdaj mora oditi, da dospe v Benetke ob napovedanem času. Ko je napočila ura odhoda, je spravil svojega očeta na voz.

Starec se ni branil. Samo vprašal je:

— Kam me boste peljali?

Roland, ki se je žarek nade zasvetil v njegovem srcu, je odgovoril:

— V Benetke, oče! V Benetke, ali slišite? V Benetke, kjer ste vladali, tja, kjer ste prebivali s svojo ženo Silvijo in s sinom Rolandom in doževski palači.

Toda starec je ravnodušno zamahnil.

— Benetke! je dejal. Slišal sem praviti, da so Benetke lepo mesto.

— Gorjel Gorjel je zamrmral Roland.

Sedel je poleg svojega očeta, na drugo stran pa Skalabrino. Pričel je govoriti, ki jih je čakala na istem kraju, kjer je bila pristala, in dve uri po solnčnem zahodu, to je v trdi noči, so dospeli v Benetke.

Roland je nastanil svojega očeta v hiši na Olivolskem otoku.

— Kdo ve, ali ga ni napotila k temu ukrepu kaka skrita neda? ...

XLVI.

Nova Arctinka.

Bembo smo pustili na pristaniščam nabrežju, čakajočega, kakšen bo uspeh iskanja tiste trume beričev, ki je naposled navalila na hišo.

Ta uspeh je izvedel kmalu, ko so se napadalci v neredu in zmešnjavi vrnili na ulico.

— Zopet je troje mož ubitih. S tistimi štirimi vred, ki so padli skozi okno, jih je skupaj sedem, je dejal poveljnik oddelka. Povem vam, prevzvišenost, še nekaj takih noči, kakršna je nocojsnja, pa začne v Benetkah zmanjkovati policije.

— Pa on, on! je zarenčal Bembo.

— Tisti, ki smo ga prišli loviti? Izginil je kakor kačra; kar razkadi se je, zmanjkalo ga je kakor vraga!

— Kaj pomeni to?

— To pomeni, da sta on in njegov tovariš — kajti bila sta dva — ušla po poti, ki si jo izbere po navadi dim, kadar se hoče dvigniti k nebu.

— Torej sta ušla po dimniku?

— Tako je.

Bembo se je komaj premagal, da ni glasno zaklel. Ukazal je preiskati ves tisti del mesta in pustiti v hiši več mož za stražo. Na to je odšel; ves blede je bil, nemara bolj od groze nego od srda.

— Demon, pravcat demon je to, je sikal, vračaje se z velikimi koraki proti svoji palači, v spremstvu osmih beričev — kajti sam si nocoj ni upal domov. Pozor, Bembo! Bitka je na svojem višku. ... Ako jaz ne ubijem Rolanda Kandiana, ubije on mene!

Trepetal je, ko je govoril te besede, oziraje se naokrog niti navzočnost spremljajočih beričev ga ni mogla popolnoma pomiriti.

Vrtniš se v svojo palačo, je dal Bembo skrbno pozapreti vsa vrata in ukazal, naj ne odpro nikomur in pod nobeno pretezo, preden se zopet ne zdani. Nato je ukazal pogrniti mizo k zakurjenemu kaminu in si dal drinesti večerjo.

Ta večerja je sestojala iz mrzle kure, jeguljeve paštete in steklenice starega Burgundca, ki ga je imel kardinal zmerom v zalogi in ga je prav posebno cenil.

Ko je pojedel kuro in pogoltnil pašteto, si je kardinal natočil krepak zadnji požirek, spustil se nazaj na hrbet svojega naslanjača, iztegnil noge proti ognju, dvignil si kozarec v višino oči in ga zasakal med prsti, da se je njegova rubinasta vsebina zaiskrila v rdeči luči žerjave.

Nato je polagoma in s pobožnostjo posrebral svoje krepčilo. Globoko je zavzdihnil.

Začetek srečnega prebavljanja in zmerom tudi znamenje majhnega preobrata v razpoloženju duha. Človek bi v resnici dejal, da duša prebiva v želodcu. Po dobrem obedu se strahopetec začuti hrabrega, purgar pa najde v sebi zaklade dobrote in bratstva ter se razmili sam nad seboj; po dobrem obedu je filozof pameten, uradnik usmiljen in nepodkupljiv, minister dalekoviden in pop — veren kristjan.

Bembo se je začutil pogumnejšega.

Brez trepetanja se je spomnil svoje prejšnje bojazni, da utegne Roland nenadoma stopiti predenj.

— Eh, je dejal, otrešaje si drobtinice, ki so se bile nabrale po gubah njegovega kavalirskega jopiča, ne bodimo baba, oglejmo si položaj hladnokrvno. ... V naših gorah žive nekaki mufloni, oboroženi s krepki, mogočnimi rogovi. Muflon, kakor ga lovec preganja, najprej beži; nato pa se postavi v bran in para s svojimi rogovi trebuhe psom, ki so tako neprevidni, da se mu upajo preblizu.

(Dalje.)

ob takem času. Sedaj sredi vročega poletja je skoro vsakdo bolj nezaplavljen proti kačji zalegi; če greš jagode ali borovnice brat, boš pogledal če ni kaj živega pod perjem. Kdo pa na to pazi in misli na kako nevarnost že v maju pod duhtečim, nežnobilim cvetjem šmarnic in drugih rož? Ravno kmečka mladina najmanj; za to pa imamo že v tem mesecu razmeroma kakor sem že preje omenil, največ kačjih pikov, ki zadenejo ponajveč zopet kmečko ljudstvo. Zakaj ravno kmečko ljudstvo? Za to, ker imajo ljudje na deželi več prilike se gibati v zlati prostosti, žgato ker občutijo že od narave manj strahu pred kačami, zato, ker ga imajo mestni ljudje toliko preveč, da v vsakem šepetu kakega martinčka, ali slepca že slišijo in vidijo strupeno kačo. Toda statistika kačjih pikov kaže, da je še vedno boljše prevelika bojazen pred vsem, kar leze in šumi, kot pa prevelika brezskrbnost.

Glede kač še prekorajzna kmečka mladina naj bi se že od januarja v šoli opozarjala na življenje in navade strupenih kač ter na nevarnost, ki preti brezskrbni mladini že zgodaj spomladi. Le z zavednostjo in pozornostjo združena korajža bo zdatno zmanjšala število prvih kačjih pikov. Kako pa se da zlasti s pomočjo naše mladine zmanjšati sploh ta strupena nevarnost, o tem še izpregovorimo.

DNEVNE VESTI.

Pustite tudi otrokom veselje in razvedrilo! Poroča se nam: Zadnjič je „Jutro“ šišenske stariše opozarjalo, naj bi bolj pazili na svoje otroke, češ, da se jih vidi preveč se potikati na cesti, kjer je vsled živahnega prometa velika nevarnost zanje. To je čisto prav. Ampak še bolj prav pa bi bilo, če bi „Jutro“ prišlo malo tiste za ušesa, ki v tako velikem kraju, kot je Šiška, ki je z otroci posebno blagoslovljena, še doslej niso priskrbeli kakšnega javnega igrališča za mladino. Koliko manjših krajev je po deželi, ki imajo svoje javne drevore, kjer si staro in mlado rado odpočije, zlasti pa da se mladina prosto giblje in se shaja k svojim igram. V Šiški pa, kjer je toliko penzionistov, še več pa otrok, pa nimamo niti enega javnega drevoreda, oziroma igrališča za mladino. Nekateri otroci gredo sicer v bližnji gozd, toda ta zabava je le nekaj prepovedan sad in odvisna od dobre ali slabe volje dotičnih posestnikov. Penzionisti so imeli svojčas shajališče na šišenskem razgledu, kjer so se tudi otroci radi zbirali. Odkar pa stoji tam gostilna, je tudi to šlo rakom žvižgat, kajti ravno najlepši, najrazglednejši del nekdanjega šišenskega razgleda je sedaj zazidan, oziroma je v lasti posestnika gostilne Bellevue. Penzionisti se potikajo sedaj po klopih ljubljanskega drevoreda, otroci deloma po tujih gozdnih parcelah, deloma kakor je „Jutro“ poročalo, kar po sredi prometne ceste in ulic. Sveta dolžnost občine bi bila, da čimprej oskrbi kak javen prostor v Šiški, ter ga pripravi za drevored, oziroma razvedrilo naši mladini. S tem bi bilo odvzeto veliko skrbi od staršev, Šiška pa bi pridobila na ugledu in na krajevnem olepšanju. Mislimo, da bi za tak blag namen vsak posestnik rad oddal občini pod zelo zmerno ceno potreben prostor. — Pozivljamo z veseljem to vraga uvaževanja vredno misel in kar je v naši moči, jo bomo po možnosti podpirali dokler se ne v resnici.

Dve zanimivi obravnavi se vršita danes 10. t. m. ob 11. uri dopoldne pri kazenskem sodišču št. 28. Razpravljalo se bode o zadevi, o kateri je „Jutro“ svojčas že poročalo, namreč o železničarju Presselju iz Sp.

Šiške. G. Pressel je šel, kakor nam priče pripovedujejo, z nabitim samokresom odzadej proti gospej Herbst, ki stanuje v isti hiši. Neka druga stanovalka ki je pretečo nevarnost opazila, je gospo Herbst nanjo opozorila. Ker je na krik obeh žensk prišla tudi Presseljeva soproga na prizorišče, se je le tej posrečilo svojega najbrž zelo nevarnega moža spraviti v sobo. Vse to bi bilo že pozabljeno, da g. Pressel ni bil tako nepreviden in je šel gospo Herbst tožiti za to, ker je pustila poklicati orožnike, da bi za devno preiskali, jeli je Pressel le tako nevarno nevrozen, ali si je tisti prizor na kak drugi način tolmačiti. Pri tej tožbi se je zgodilo čudo, da je bila gospa Herbst, kot v zahvalo za prestopno nevarnost res obsojena, ker je pustila orožnike poklicati. Mi smo že takrat rekli, da je to nekam čudno, kajti, da bi človek, ki se čuti z nabasanim samokresom zaogroženega, ne smel poklicati orožnike na pomoč, tega si ne more nobeden razsoden človek tolmačiti. Upamo da se bo pri tej priliki cela ta zagonetna zadeva vsestransko pojasnila.

Slepa strast je včasih huda mast. Iz Litije se nam poroča: V nedeljo 2. t. m. so prišla od vseh strani bratska društva pozdraviti slavje našega „Zvona“ v Šmartnem. To je klerikalce strašno razkačilo. V svoji slepi strasti so vstrelili več velikih kozlov, ki bodo marsikaterega klerikalca spravili ričet pokusiti. Ni jih bilo sram, da sta dva mlada petelina v duhovni sukni zbrala tropo 30—40 pijanih čukov ter s tem številom dejansko z nožmi in poleni, kot tolavaji kar na cesti napadali posamezne pevce narodno-naprednih društev. Tudi naše litijske klerikalce je slepa strast čisto spravila do poživljenja. Iz nad neke dobro znane hiše so pazili, kdaj se vnanji udeleženci vračajo skozi Litijo na kolodvor. Pri oknih so imeli pripravljene nočne posode napolnjene z raznimi grdolitijami. Ko so tako kot pravcarce barabe prežali na izletnike, ki bi morali priti mimo dotične hiše, se je zgodilo, da so od prevelike strasti zaslepljeni prezrli, kdaj so šli oni mimo, na katere s svojimi „katoliškimi pozdravi“ pri oknu prežali. Kar naenkrat zagledajo kake 4 osebe se ustavi pod oknom. In zgodilo se je: Raz okno one dobro znane katoliške hiše se je na spodej stoječe viil in razsul „katoliški blagoslov“ in sad klerikalne omike iz nočnih posod. Ona družba zdolej pod oknom je samega presenečenja kar ostmela, kako pride do takega „katoliškega blagoslova“. Ta družba namreč je obstala iz naših domačinov, ki slučajno s slavnostjo v Šmartnem niso imeli prav ničesar opraviti in ki so prav slučajno tam obstali pod oknom. Napravili so ovadbo proti neznanemu storilcu, svojo ovadbo pa podprli z od „katoliškega blagoslova“ pomazano obleko. Že je oblast začela stikati po neznam storilcu, kar pride neki boljši klerikalni gospod v neko trgovino, v kateri je bil en član prejšnji večer z vsebino nočnih posod „pozdravljen“ družbe. Dotični se je čudil, kaj hoče ta velik klerikalni gospod od njega, ta pa mu skrivnostno zaupa: „Slišite gospod, nikar ne zamerite, da sem sinoči Vas in Vašo družbo polil iz okna. Zgodilo se je to le pomotoma; pripravljen sem plačati odškodnino za ponesnaženo obleko in sploh vzeti vsako drugo zadoščenje, le ovadbo umaknite nazaj.“... Dotični gospod gleda in posluša in reče: A Vi ste tisti, ki je to svinjarijo naredel? Dobro, dobro! Zdej vsaj vemo, kdo je tisti olikanec v Litiji! — Gospod novoizvoljeni in še ne potrjeni župan, ali morda Vi poznate tega katoliškega olikanca v Litiji? Le na dan z njim, če ga dobro poznate! **Nova gledališka igra.** G. Zvo-

nimir Maslé v Ljubljani je spesnil po motivu narodne pripovedke libreto: „Zadnja potomka grada Karlovec“. Pevske točke so se lepo posrečile. Libreto je bogat dejanj in zelo efektan. Vrši se na gradu šteberskem in karlovškem (sedaj sta oba v razvalinah) in na in ob cirkniškem jezeru. Igra bo natisnjena.

Delnice Jadranske banke na dunajski borzi. Z dne 5. julija t. l. je prišlo notranja delnica Jadranske banke na dunajski borzi. Že prvi dan se je pokazalo živahno zanimanje za ta papir in se je napravilo več zaključkov. Poročano obnem, da je z istim dnevom pričel izhajati oficijelni kurzni list dunajske borze, v novi bolj pregledni obliki.

Čisti dohodek veselice obeh združenih šentpeterskih podružnic Ciril-Methodovih, ki se je vršila dne 28. p. m. na vrtu hotela „Pri zlati kaplji“ na korist glavni družbi znaša K 500.—

Kulturna stranka. Kulturno visoko stoječi narod in politično izobražene stranke se odlikujejo zlasti po zmernosti, treznosti, prevdarnosti in toleranci, dočim nekulturne mase in sekte ne poznajo mejo v svoji divjosti, brutalnosti, slepoti in maščevalnosti. Te značilne besede je zapisal nekoč znani poljski mislec Zdzichowski. In glejte! „Slovenec“ je proglasil, da je klerikalna stranka na Kranjskem edina kulturna stranka, ki ne pozna nobene maščevalnosti in je napram nasprotnikom skrajno tolerantna. Tako budalost je zamogel zapisati v „Slovenca“ samo kak katoliški učenjak kakor je Terseglav. Po vseh slovenskih deželah je že znano, da je karakteristikon klerikalne stranke brutalnost, surovost in skrajna intoleranca. Vditelji naše klerikalne stranke so sami možje, ki nimajo nobenih kulturnih stremiljenj, kvečjemu stremljenje po koritih. Politični bojkot, katerega je proglasila klerikalna stranka nad naprednjaki dokazuje, da nimajo klerikalci niti pojma o toleranci. Iz njih gori sama maščevalnost in surovost. Če potrebno, ubij političnega nasprotnika, je geslo naše klerikalne stranke, kar so tudi že dejansko pokazali. In ti ljudje proglašajo svojo stranko potem še kot kulturno. Mislimo, da se tu vse neha. Ne glede nato, da klerikalne stranke sploh ne morejo biti kulturne, ker so odločno proti vsakemu kulturnemu boju — ima naša klerikalna stranka še to posebno „kulturno“ lastnost, da je pribežališče vseh katoliških „kulturnih“ učenjakov in nezadovoljnih, ki zagiftajo še tisto dobro, kar je v stranki.

Kako se je vporabila Zajčeva ustanova? Iz Kandije pri Novem mestu se nam poroča: Pred par leti je tukaj umrl častniški namestnik g. Ivan Zajec, doma iz Celovca. Ker se mu je Kandije, kjer je preživel svoja mlada leta, zelo priljubila, je zapustil ustanovo v sledečem blagem smislu: Obresti od glavnice naj se podeli dvema najbolj revnima in najstarejšima možema stanujočima v Kandiji. O podelitvi te ustanove je sklepal naš občinski odbor. Ko se je šlo za določitev prisojlec za to ustanovo, je župan g. Zorc odbornikom nekaj pripovedoval na ušesa; na to se je vršilo glasovanje. Glede prvega obeh mož so prav pogodili starega slepega reveža Jožeta Kueza. Drugega prosilca pa je slavni odbor največje kmečke občine na Kranjskem spremenil — v žensko. Da, namesto, da bi bil tudi del ustanove dobil še eden najstarejših, najrevnejših mož, so ustanovo podelili ženi, ki je perica, ki si še vedno dobro zasluži za svoje potrebščine in kar je glavno, ta perica je posestnica hiše, v kateri stanujejo najemniki, od katerih tudi dobiva denar v najemnino. Tudi

stara je komaj še le 60 let, torej so to tri lastnosti, ki nikakor ne odgovarjajo smislu oporoke ustanovnika. Tudi če bi bil isti določil, da se ima del ustanove podeliti neki ženski. Kajti ravno res revnih, vsega usmiljenja vrednih, starih, popolnoma onemoglih žensk je v Kandiji dovolj, gotovo pa veliko takih, ki bi bile bolj potrebne podpore, nego perica kot hišna posestnica. Nadzorstvena oblast ima gotovo prepis od te ustanove. Dobro bi bilo, če se besedilo ustanove natanko pregleda in ugotovi, če je bil občinski odbor upravičen drugi del ustanove podeliti neki ženski sploh, namesto še enemu možkemu. V slučaju, če je bil v to upravičen, pa se naj ugotovi, če je taka podelitev v smislu želje ustanovnika opravljena. Če ima gosp. Zorc kake posebne in osebne obzire do omenjene ženske, naj jo podpira iz svojega žepa, če misli da je res podpore potrebna; toda z ustanovami bi se moralo pač drugače postopati, kot se je tu. Nam je znano, da je za ustanovo prosil še en starček, udovec, onemogel in javna podpore res potreben. Toda ta revež je imel smolo, da nima svoje hiše, ne gotovega zaslužka in da je bil v svojih mladih letih dvakrat za svojo domovino v vojski. Imamo tudi — če je že res morala biti ženska vmes tudi tako ženo, n. pr. staro vdovo Marijo Kotar, vulgo Elorijanka, ki komaj lazi, da se preživi. Pa reva ne živa Stemburjeve milosti in zato tudi te podpore ni bila deležna. Če je le še kaka pravica na svetu, bo vse tiste, enkrat pekla vest, ki so to krivico zagrešili.

Velikanska vročina vlada te dni v Ameriki, na Francoskem in po celem Ruskem. Ta vročina zahteva vsaki dan na stotine človeških žrtv. V Rusiji so na mnogih krajih polja popolnoma uničena. Pri nas smo imeli v nedeljo prvi najbolj vroči dan, dočim je bilo do včeraj razmeroma hladno, posebno na večer. Po notranjskih hribovih je te dni bril občutno hladen severovzhodnik. Včeraj je tudi pri nas nastopila soparna vročina, ki je na severu nagibala k nevihti. Pojavi takih vročih zračnih valov, ki plovejo čez cele dežele, prinašajo običajno velike vremenske katastrofe. Kolikor doslej znano, so bili v Ameriki res veliki vharji, a v Bukovini pa velike povodnji. V kratkem tudi našim deželam prete večje nevihte.

Tujski promet v številkah. Po statističnih oficijalnih podatkih je tujski promet na Kranjskem od leta 1895 do leta 1909 poskočil za 318 procentov. Izvzemši avstrijsko riviero je Kranjska dosegla med vsemi kronovinami največji procentualni prirastek. Tako n. pr. ima Tirolska le 152 procentov, Koroška 76 procentov, Solnograd 101 procent. Te številke pa pomenijo tudi velik gospodarski napredek.

Pozor pred strupenimi kačami! Naši sestavki pod tem naslovom so vzbudili povsod splošno pozornost. Zlasti po deželi so ljudje hvaležni, da se je „Jutro“ začelo pečati s premišljevanji o nevarnosti strupenih kač. Kako ima članek v posameznih slučajih prav, o tem se nam poroča iz Medvoda: Na travniku nekega posestnika so kaznjenci sušili seno, ki je bilo pokošeno s strojem. Naložili so ga na vozove ter odpeljali domov. Pri odkladanju v hlev se je naenkrat izmotal v senu zaviti velik gad. Le

srečen slučaj je bil, da so ga pravčasno zapazili, ko se je razvijal iz sena ter da ni bil takrat nihče z roko preblizo. Takih slučajev bo v tem slučaju mnogo več. Zato kosci in sušilci sedanje košnje bodite previdni! Previdnost se priporoča tudi tistim, ki imajo navado leči na posušeno seno. Vsak pogled popreje dobro, kam se vleže in kaj je pod njim. Ker članek namerava pozneje izdati o življenju in pokončevanju strupenih kač posebno poljudno izdajo, bi bilo jako priporočljivo, da se vsi dogodki, ki se tičejo strupenih kač in sicer iz vseh krajev naše dežele prijavljajo na naslov: Franjo Pirc časninar, Ljubljana, Hotel Avstrijski Cesar. Zlasti bi bilo želeli izvedeti, kod se nahajajo gadi in katere vrste oziroma barve in kod modrasi. Vsak slučaj kačjega pika pa naj se javi naravnost na uredništvo „Jutra“.

Letno poročilo II. slovenske deklishe ljudske šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu (Acquedotto 20) prinaša poleg seznama učenk in letnega poročila tudi poročilo o šolskih izletih, ki kažejo, kako lepo življenje vlada na tem našem zavodu. Šolsko leto 1911—12 prične 16. septembra ob 8. uri jutraj. Vpisovanje novovstopnih učenk bo 14. in 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v šolskih prostorih na Acquedotto št. 20., II. nadstropje. Novovstople učence naj pridejo k vpisovanju v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese s seboj rojstni list, spričevalo o cepljenih kozicah in zdravih očeh. Starše učenk, katere prestopijo letos v IV. razred, opozarja šolsko vodstvo na sledeče: S IV. razredom začeni se poučuje na naši šoli vsled krajevnih razmer italijanščina, kot brezplačni, neobvezni učni predmet po 2 tedenski uri.

Mestne ljudske šole ljubljanske končajo letošnje šolsko leto v soboto, 15. julija t. l. ob 9. uri dopoldne z mašo in razdelitvijo šolskih naznanil.

Župan Vilfan in zadnje občinske volitve na Ježici. Kor leži priziv glede zadnjih občinskih volitev na Ježici še vedno v rokah deželne vlade, bi bilo dobro, da javnost medtem malo spozna tudi župana Vilfana, kajti mož odklanja vsako odgovornost glede nepravilnosti pri volitvah, kakor da ne bi še nikdar skalil vode. Župan Vilfan ima to navado, da se navadno pred volitvami malo zboji in bega ljudi rekoč, da je že sit županovanja. Toda Vilfanove besede so navadno brez dejanj. To so posebno pokazale letošnje občinske volitve. Pošteno bi bilo, ako bi on kot župan pred volitvami sklical stari občinski odbor, ki bi zopet celotno kandidiral. Toda možakarju so bili Ahlin, Dimnik in še par drugih preveč hud trn v peti. Ko je pa slišal, da pridejo mesto teh še večji njegovi nasprotniki, je moral ugrizniti v trdo jabolko in se zvezati z Ahlinom. Nato je s pomočjo župnika sklical nek sestanek na katerem je potem postavil kandidate. A mi trdno pričakujemo, da bo vlada razveljavila nove volitve in potem bodo ješki naprednjaki obračunali tudi z Vilfanom.

Napredno politično društvo za Poljanski okraj je priredilo včeraj na ljubljanskem sejmišču veliko veselico pod naslovom „Poljanski semenj“. Kljub temu, da je odšlo včeraj iz Ljubljane na stotine ljudi, vendar je bila veselica naravnost izborna obiskana. To je bil pa tudi v resnici pravi se-

MALI LISTEK.

Ljubljansko slovensko gledališče in Slovenci.

„Dramatična umetnost je najmočnejša vojska v mirnih in vojnih časih.“ H. Laube.

Slovenskoe gledališče in dramatično društvo v Ljubljani sta že od svojega početka (1897) središče in izvire vsega dramskega delovanja po vseh slovenskih deželah in v poslednji dobi celo v Zedinjenih ameriških deželah. Ljubljansko slovensko gledališče podpira brez izjeme vsa narodna društva križem naše domovine že petinštirideset let z vsemi svojimi sredstvi (repertoarjem, muzikalijami, garderobo, rekviziti in celo z dekoracijami) ter prireja o počitnicah s svojimi angaževanimi igralci in pevci predstave po vsem Kranjskem, Spod. Štajerskem, Goriškem, v Istri in celo v Dalmaciji. S temi predstavami je izvrševalo naše gledališče narodnopolitično in kulturno delo neprecenljive važnosti ter si je zlasti za okrepitve narodnega duha po mestih in trgih s slovenskimi znanjčinami pridobilo velikih zaslug. Slovensko gledališče v Ljubljani je postalo mogočno drevo, ki je poglajalo že mnogo krepkik vej; po njegovem zgledu in z njegovo pomočjo so začela gojiti slovensko dramsko umetnost mnoga slovenska društva, ustanovili so se marljivi diletantski krožki in razna dramska društva ter so se zgradili celo lepi odri po velikih in za gledališke predstave urejenih dvoranh. Brez vzgleda, brez inicijative in brez pomoči iz Ljubljane bi ti mali slovenski odri ne mogli delovati za slovensko umetnost s tolikimi uspehi in v tolikem obsegu, kakor delujejo že desetletja do danes. Že od svojega početka je bilo naše deželno slovensko gledališče torej v istini matica vseh drugih slovenskih gledaliških odrov ter je bilo ves čas v kulturni prospeh ne le vse dežele Kranjske, nego vsega Slovensstva. Tako ni slovensko gledališče v Ljubljani — kar so trdili njegovi domači nasprotniki celo na javnih političnih shodihi! — največjega kulturnega in javnega pomena le za deželno glavno mesto, nego tudi za vso Kranjsko deželo ter za vse slovenske dežele. Barbari bi bili, če bi ne ljubili slovenske umetnosti,

Po vzgledu in vzoru ljubljanske umetnosti so se ustanovile slovenske

čitalnice in bralna društva po vsej Sloveniji, in kakor se je porodilo leta 1867. v Ljubljani iz čitalnice naše Dramatično društvo, prav tako so se izcimili iz čitalnic in bralnih društev po vsej naši domovini večji in manjši gledališki odri, dramska društva ter diletantovski odseki „Sokola“, čitalnic in drugih narodnih društev, brez razlike strankarskega prepričanja. Danes goje slovensko dramsko umetnost po vzgledu slovenskega gledališča v Ljubljani že vse slovenske politične stranke na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Goriškem in v Trstu. Vsa ta društva delujejo z veseljem in s požrtvovalnostjo. Iz napredovanja njihovega repertoirja pa je razvidno, kako naglo se narodu dviga in čisti okus ter kako blagodejno vpliva baš dramska umetnost na kulturno obzorje Slovencev.

Slovenski igralci deželne gledališča pod vodstvom režiserja H. Nučiča so gostovali v zadnjih treh poletjih v Gorici: 1909 (10 predstav), 1910 (11 predstav), 1911 (13 predstav), v Tolminu, v Ajdovščini, v Renčah, v Vipavi, v Postojni, v Ilirski Bistrici, v Podgradu, v Pazinu (Narodni dom), v Pulju (Narodni dom), v Voloski (Narodni dom), v Bakru (Narodni dom), v Novem mestu (Narod-

ni dom), v Metliki (Narodni dom), v Ribnici (hotel Arko), v Trčevljah (Sokolska dvorana), v Skofji Loki (čitalnica), v Črnomlju, na Jesenicah, v Širah, v Ložu — Starem trgu, v Mariboru, v Ljutomeru, v Ptuj, v Slov. Bistrici, v St. Jurju ob juž. žel. in v Celju.

Povsod so igrali najnovejšo repertoire ter vzbujali s tem zanimanje za gledališko umetnost.

Naj omenimo delovanje le par društev na deželi in po manjših mestih, ki goje po vzgledu in vzpodbudi našega deželne gledališča slovensko dramsko umetnost.

Celje je zibel slovenske dramatike na Štajerskem. Duhovnik Josip Drobnič je bil navdušen ilirec; občeval je s Hrvati, saj je služboval ob slovenskohrvatski meji dolgo vrsto let. Prvi ilirski igri: Kukuljevića „Juraj in Sofija ali Turki pri Sisku“ ter „Štepan Šubić“ ali Bela VI. na Hrvaškem je poslovenil Josip Drobnič, ki je izdal 1. 1850 v Ljubljani. Poslovenil pa je še nekaj drugih iger, ki so še vse uprizarjale na slovenskih odrih.

Koncem leta 1907 je prišel za suplent na celjsko gimnazijo, kjer je deloval do 7. marca 1851; zbiral je okoli sebe slovenske dijake ter jih

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovrško slatino

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroška, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

učil igrati. A tudi iz meščanskih slojev je pridobil za igralce pri predstavah, ki so se vršile pod njegovim vodstvom v celjskem mestnem gledališču. Iz tiste dobe živ, e še danes go-spa Kapušova, gospa dež. šol. nad-zornika Končnika in zdravnik dr. Premšak. Leta 1851. je Drobnič snoval s Hrašovcem čitalnico, a nemška vlada je zaradi tega zločina prestavila Hrašovca med Nemce, Drobniča, ki je slučajno bolehal, pa je hitro poslala v pokoj. Drobnič je umrl v Gradcu l. 1861. kot časnikar. L. 1862 je bil po dolgem boju z nemško vlado ustanovljena čitalnica v Celju, ki je po ljubljanskem vzoru takoj začela prirerjati dramske predstave.

Sele 1. 1897, po otvoritvi Narodnega doma, ki ima krasno dvorano s prostorno galerijo in z lepim modernim odrom in pododrom ter z okusnimi dekoracijami, se je začelo resno delo za slovensko dramatiko. Dvorana je 18 m dolga, 10 1/2 m široka in 11 m visoka; oder je 6 m širok in 9 m globok. V Celju so se v tistem času naselili dr. Josip Karlovšek, dr. Vladimir Ravnihar, Fran Perdan, bivši večletni igralec in pevec slovenskega gledališča, in Rafael Salmič. (Konec.)

menj. Kamor si prišel, povsod nena-
vadno živahno vrvenje. Zabava je bila
popolnoma domača in zato tudi zelo
prijetna. Promenadni orkester je ne-
umorno sviral, pevsko društvo „Ljub-
ljanski Zvon“ pa je razveseljevalo ob-
činstvo s krasnimi pesmi. Na veselici
so nastopili tudi razni govorniki, kakor
prof. Reisner, dr. Ravnikar in g. Kozak,
ki so bodrili navzoče občinstvo k delu
za napredek slovenske Ljubljane in
za povzdigo našega kmeta. Mislimo, da
je bil gmotni uspeh veselice zelo po-
voljen. Poljskemu naprednemu dru-
štvu lahko čestitamo na tej veselici.

Družbi sv. Cirila in Metoda je
poslala za god rodoljubna gospa Ma-
rija vdova Medvedova v Zagorju ob
Savi 20 K. Blagopokojni njen soprog
bi je gotovo srčno se smehljajoč rekel:
„Prav tako! Hvala!“ Mesto njega pa
v imenu družbe sv. Cirila in Metoda
kliče: „Prav tako, častita gospa! Hvala!“
— Na dan sv. Cirila in Metoda
nabrata je gospa Ljuba Lipejeva v Bre-
žicah v družbi, zbrani pri črni kavi pri
g. Schweigerju K 13 in jih poslala naši
družbi. G. Albin Ravnikar na Rakeku
je poslal K 7. Hvala cenjenim daro-
valcem! — CM podružnica za Škoflji-
co priredi v nedeljo, dne 16. julija na sen-
čnem vrtu g. J. Jesiha pri „Rdečem
križu“ Rudniku“ veselico v korist dru-
žbi sv. Cirila in Metoda. Pričetek ob
treh popoldne. Spored: godba, srečo-
lov, korojandoli, prosta zabava, ples itd.
Nadejamo se mnogobrojne udeležbe
domačinov in okoličanov, posebno tudi
Ljubljancev. Poslednji raj uporabijo
vsako priliko, da nam donesijo sloven-
ske zavednosti in rodoljubnega ognja.

Zemljevid „Matice Slovenske“
Vsem naročnikom tega zemljevida na-
znanjamo, da je bil zemljevid v roko-
pisu že izdelan pred poldrugim letom,
da pa še ni izšel vsled tiskarsko-teh-
niških ovir.

Odborova seja „Matice Slov.“
dne 5. julija. Odbor čestita I. podpred-
sedniku vitezu pl. Grasseliju. — Načel-
ništvu Tehniškega oddelka prevzame
društven predsednik. Na požeških slav-
nostih v spomin pisateljem Balukiču.
Jurkoviču in Tomiču je Matice zastop-
al predsednik. — V prevode iz sve-
tovne književnosti se sprejmejo „Za-
piski mrtvega doma“ (Dostojevski).
Nekateri rokopiši se zavrnejo; sprejme
se spis „Crna smrt“. O študiji „Ži-
ljenje starih Slovanov v IX. in X. sto-
letju“ se bo definitivno sklepalo pri-
hodnjic. O časni nagradah se bo od-
ločevalo, ko bodo vsi konkurenčni spisi
ocenjeni. — Matice se ponuja spis o
avijatikah. — V spomin 30 letnice Jurči-
čeve smrti bo Matice izdala Jurči-
čovo spomenico, ki jo bo uradil
društveni predsednik. — Knjige za
l. 1911. so vse prirejene za tisk. — Do-
slej je poslalo članarino le 45 pover-
jenikov, plačalo pa 1100 članov. Gosp.
svetnik dr. Ivan Žolger je pristopil kot
ustanovnik. — Društvena hiša se te-
kom tega poletja popravi.

Šef idrijske rudniške direkcije
gosp. dvorni svetnik Billeh je res mo-
žna mestu. Vse ima v malem mezinu.
Zadnji čas se je celo posvetil peda-
gogiki. Na idrijski rudniški ljudski šoli
hoče vpeljati novo metodo, ki bo vzbujala
splošno zanimanje. Po ti njegovi
metodi bo namreč v najkrajšem času
Idrija — nemško mesto. Namesto Vo-
lapuck in Esperanto stopi ta metoda
gotovo v veljavo. Vsepih bo gotovo
nad vse sijalen. Vendar enkrat, da se
je našel mož, ki bo dal vsemu člo-
veštvu enoten jezik. Avstrija veseli se
— konec je preprirov med tvojimi na-
rodi. Slava možu!

**Šišenska domača vojska kon-
čana.** Že nekaj let trajajoča domača
vojska v Sp. Šiški se je včeraj končala
z bratsko spravo. Upamo in želimo,
da bo ta sprava trajna in nas veseli,
da je k tej spravi pripomoglo tudi
„Jutro“. Narodno-napredno stranko ča-
kajo v Šiški ravno sedaj resni časi,
doba resnega dela in sicer delo resne
gospodarske politike. Bojna sekira
osebnosti naj leži tako globoko po-
kopana, da je ne bo mogoče več zopet
spraviti na dan. Vsaj toliko pa je že
danes gotovo, da bo „Jutro“ delalo
na to, da se ohrani v naprednih vrstah
enota za isti skupni cilj in namen.
Pojdite in storite tudi vi vsi drugi
tako!

Štrajk radi šolskih maš v Spodnji
Šiški. Pobožni očetje frančiškani so
to pot sloba naleteli s svojim načrtom,
da pridejo potom pritiska na starše,
oziroma na šolsko mladino, do nove
cerkve in fare v Šiški. S svojim ukazom,
da morajo šolski otroci hoditi k šol-
arski maši v frančiškansko cerkev so
po celi Šiški povzročili splošen odpor
pri starših. In kar je pri tem posebne
pohvale vredno, odpor je izšel iz vrst
zavednih žena, kot mater šolobveznih
otrok. Dve odločno narodno zavedni
gospe sta začeli pobirati po Šiški pod-
pise za protest proti takemu versko fa-
natičnemu in političnemu nasilju tistih
očetov frančikanov, ki naj bi bili ve-
seli, da jih kot beraški red slovensko
ljudstvo redi in živi. Do včeraj je
bilo nabranih 172 podpisov. Po vzgledu
obeh omenjenih gospa so se tudi
druge tovarišice napotile na delo
splošnega štrajka proti šolskim mašam.
Zdaj so tudi šišenski klerikalci uvideli,

da sega nasilje frančiškanov predaleč
in so sklenili, da tudi oni ne pošljejo
svojih otrok k mašam v Ljubljano.
Namesto, da se 700 otrok spravi v
nevarnost in bi morali vsako jutro
capljati v Ljubljano k frančiškano-
m, naj se dva debelorejeni gospodov
kutarjev potrudita v Šiško, pa naj be-
reta mašo za otroke, če jim je res to-
liko za maše. Radi cerkve in nove
fare v Šiški pa naj se kutarji obrnejo
na tistega „naprednega“ gospoda v
Sp. Šiški, ki je za eno kot drugo tako
vnet, da po ljubljanskih kavarnah in
gostilnah celo od čifutov berači pri-
spevke za zgradbo nove šišenske cerkve.
Da, pobožni očetje frančiškani, kar na
tega gospoda se obrnite, druge pa
prav lepo pri miru pustite, če hočete,
da Vas mi pustimo pri miru!

**Merkurjeva veselica na vrtu „Nar.
Doma“** je včeraj nad vse krasno uspela.
Vroče popoldne je zvalilo mnogo me-
ščanstva v hladno senčilo lep. Razvila
se je takoj po 4. uri živahna zabava.
Paviljoni so nudili vse, kar sta si že-
lelela želodec in srce. Senzacija dne
je tvoril oni vagon premoga, ki je bil
kot glavni dobiček med srečolovom.
Bilo je mnogo tudi drugih lepih do-
bitkov, zato so šle sječke hitro v de-
nar. „Slov. Filharmonija“ je med tem
zabavala z godbo. Nastopil je tudi
parkrat pevski zbor „Merkurja“. Zve-
čer se je razvil v areni vesel ples, ki
je trajal do pozne ure, ko je dež zmotil
lepo uspelo veselico. Glavni dobiček
vagona premoga na srečilo 678 je dobil
gospod Cvetko iz trgovine g. Urbanca
(15.000 kg premoga). Veselica je po-
kazala, da ima „Merkur“ v vseh slojih
meščanstva mnogo prijateljev.

Darila za družbo sv. Cirila in
Metoda. Četrtoljci v Mariboru so
nabrali in poslali 30 K. v Celovcu pa
gg. dr. R. dr. St. dr. Pr. in P. daro-
vali za god sv. Cirila in Metoda naši
družbi 40 K. vesela družba v Olševku
pri kresu zložila 3 K. Hvala! — Mesto
venca na krsto umrli gospe Franji
Brinšekovi v Trnovem na Notranjem
položila je na altar domovine za dru-
žbo sv. Cirila in Metoda ga. Franja
Slajpahova v Veliki Loki 10 K, za isto
družbo je nabral g. Krulje Ernest, teh-
nik v Gradcu 13 K med tovariši me-
sto venca na grob umrlemu tovarišu
J. Hvala iskrena. — Podružnica v
Škofljici priredi veselico v korist dru-
žbe sv. Cirila in Metoda dne 16. t. m.
na Rudniku pri „Rdečem križu“. —
Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal
g. Feliks Stare, graščak na Kolovcu
10 K, pogojeno odškodnino za divjega
petelina, ki ga je v njegovem revirju
ustrelil g. dr. H. Souvan. Taki pogoji
so torej zelo priporočljivi, želimo le,
da rodoljubni g. Stare dobi mnogo
posnemalcev. — Narodni ženin je da-
roval naši družbi 40 K na dan sv. Ci-
rila in Metoda po g. župniku Iv. Vr-
hovniku. Hvala! — Iz neke sodniške
poravnave je pridobil za C. M. družbo
g. not. kand. Fr. Burger 50 K. Porav-
nalcu hvala, poravnancem mir in za-
dovoljnost, družbi sv. Cirila in Metoda
vsepih, Slovenstvu blagor! Učenke de-
kliske šole v Trstu na Acquedotto so
vplačale en „kamen“ z vsoto 200 K,
posebej pa so poslale 25 K 50 v kot
Ciril Metodov dar. Hvala hvaležnim
učenkam družbene šole, častno pri-
znanje vzgledni narodni vzgojiteljici
gospe šolski voditeljici Mariji Engel-
manovič! — Za Ciril Metodov obrambni
sklad so se nadalje prijavili sledeči:
910. „Moška podružnica v Šiški“ (pla-
čala 200 K); 911. Ženska podružnica
v Šiški (plačala 200 K); 912. Stalno
omizje restavracije Vuga v Grobelnem
(plačalo 200 K); 913. Podružnica v
Planini (plačala 200 K); 214. Podruž-
nica Lonjer; 915. Kreditno društvo v
Kranju (plačalo 200 K).

O. BERNATOVIČ
Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana.
Velikanska zaloga narejenih oblek
za gospe, gospe in otroke. Naj-
nižje cene, solidna postrežba.

Cenjeno uredništvo! Sklicujoč
se na § 19 tisk. zak. zahtevam, z ozirom
na notico. Imeniten doktor“ v št. 484.
Vašega dnevnika z dne 4. julija 1911,
da priobčite v prvi ali drugi številki
Svojega lista sledeči temu mojemu
pozivu, na istem mestu in z istimi
črkami, kakor gori navedeno notico,
nastopni popravek: „Ni res, da sem
„operiral“ zadnjič nekega dveletnega
otroka, ki je bolehal na kili, na zdravi
strani, in ni res, da bi bil to potem
konstatiral dr. Staudacher. Kakor sem
dognal po poizvedbah pri gdu. drju
Staudacherju, se gre za 18mesečnega
otroka gospe, Gusti Gaggli, soproge
potnika v Ljubljani. Ta otrok je imel
na levi strani života kilo in sem ga
operiral začetkom meseca majnika t. l.
na kili na levi bolni strani in sicer z
najboljšim uspehom. Radi tega g. dr.
Staudacher ni mogel konstatirati in tudi
ni konstatiral tega, kar trdi gori navedena
„Jutrova“ notica „Imenitni dohtar“. To
mi je izjavil g. dr. Staudacher sam.“
Za slučaj, da bi ta popravek presegal
dvojni obseg notice „Imeniten dohtar“,
mi blagovolite naznaniti za tozadevni
presežek svoj račun v pokritje. V
Ljubljani, dne 7. julija 1911. — Dr.

Franc Derganc, primarij deželne
bolnice.

Opomba uredništva. Kakor
kaže ta popravek in današnja izjava,
smo bili žal mistificirani in s tem po-
pravljamo svojo notico.

Protestni shod v Kosezah.

Proti razpustu občinskega zastopa
v Zgornji Šiški se je včeraj popoldne
v Kosezah v gostilni pri Svedraču vršil
protestni shod, ki ga je sklicalo poli-
tično društvo „Vodnik“ in na katerem
je govoril g. dr. Tavčar. Skrbna mati,
naša deželna vlada je na ta shod po-
slala 5 orožnikov, 40 pa jih je imela
„za vse slučaje“ pripravljenih doma.
Na, pa vse te velike skrbi ni bilo prav
nič potreba. Vlada je pozabila, da na-
prednega dr. Tavčarja spoštujejo tudi
klerikalci, dočim je klerikalni dr. Su-
šteršič zadnjič v Zgornji Šiški sam do-
živel med lastnimi pristaši tak polom,
da ga bo pomnil vse žive dni.

Shod je bil jako dobro obiskan;
večinoma so se ga udeležili sami za-
vedni posestniki iz Zg. Šiške in okoli-
ce, poleg tega pa tudi več narodno
zavednih socialistov. Shod je otvoril
podpredsednik „Vodnika“ g. Mohar iz
Zg. Šiške, ki je shodu tudi predsedoval.

Govornik dr. Tavčar je obdeloval
klerikalne sleparje in nasilno gospod-
stvo ter gospodarstvo od strani dež.
odborna. Dr. Sušteršič je na svojem
shodu v Zg. Šiški doživel zanj in za
celo njegovo stranko žalostno spozna-
nje, da ljudstvo s klerikalno politiko
ni več zadovoljno, ker je prišlo ven-
darle do prepričanja, da klerikalci pod
krinko vere ljudstvo samo slepijo, da
pa zlasti za delavce in kmete niso prav
ničesar drugega storili, kot naložili de-
želi na milijone nepotrebnih davkov.
Klerikalci se na vso moč prizadevajo,
da ugonobe narodno napredno in soci-
alno demokratično stranko. Doživeli
so pa ravno nasprotno uspehe. Trdijo
tudi, da sta ti dve stranki veri in cer-
kvi nevarni. Nevarni so pa klerikalci
sami, ker njih duhovniki po cerkvah
uganjajo samo politiko, ki ne spada v
cerkev.

Dr. Sušteršič hoče razpustitev ob-
činskega zastopa v Zgornji Šiški, ker
župan ni po njegovi volji postal in
ker je dr. Sušteršič, ki je po
orožnikih aretirane delavce
zmerjal s prokletimi bara-
bami, hotel, da bi bile po-
kale puške in tekla kri slo-
venskega ljudstva. Ker se to ni
zgodilo, je pustil pri deželnemu
odboru zasliti štiri klerikalne ljub-
ljanske razgrajke kot priče, da župa-
novno postopanje ni bilo pravilno. To
postopanje deželnega odbora je za
naše razmere značilno. Štiri hujskače
se pusti pričati o uradovanju župana,
štiri hujskače se zasliši, ne zaslišijo
se pa druge priče, niti prizadeti župan
sam ne. Če bi bil župan g. Zakotnik
res nepravilno postopal, tedaj bi se
moralo le njega postaviti na odgovor, le
njega odstavi od županstva, ne pa
razpustiti ves občinski odbor. Na dr.
Peganovo priporočilo bo vlada najbrže
ugodila dr. Sušteršičevi zahtevi. Proti
tej krivici protestirajo udeležniki shoda.

Govornik je bil koncem svojega
govora z burnimi živijo klici pozdrav-
ljen.

Končno se je prečitala še sledeča
resolucija:
Zborovalci zbrani dne 9. julija t. l.
na javnem ljudskem shodu v Kosezah
pri Svedraču, najodločneje protestirajo
proti temu, da bi deželni odbor, ozir.
deželna vlada razpustila občinski od-
bor v Zgornji Šiški na ljubo dr. Su-
šteršiču. Zborovalci izrekajo g. županu
Zakotniku svoje neomejeno zaupanje
ter odobravajo nastop g. župana o pri-
liki shoda V. L. S. kot v vsakem oziru
pravičen.

Resolucija je bila z burnim odo-
bravjem soglasno sprejeta.
Na shodu je trajal ves čas vzoren
red in mir, klerikalci se niti blizu niso
upali.

Nekaj o hrani.

Meso zavzema prvo mesto v naši
hrani. Daje nam že v majhni množini
veliko redilnih snovi, tudi se lahko
pripravlja na najrazličnejše načine.

Meso zelo mladim in ravnotako
zelo starih živali ima manj redilnih
snovi in je težje prebavljivo.

Vsako meso naj se pusti 24 do
36 ur obležati, in sicer v poletnem
času na hladnem prostoru, kjer ni muh
in drugega mrčesa, po zimi pa prosto
obešeno na zraku.

Enako redilno je meso, naj si
kuhamo ali pečemo. Pečeno meso pride
dražje, ker prvič nimamo juhe, pride-
dati pa moramo mast. Glede redilne
vrednosti zavzema prvo mesto goveje
meso, drugo bravina, tretje prešičevo
in potem teletina.

Dobra govedina je sveža rdeče
barve, ima drobne žilice, je polna in
mastna ter ne sme neprijetno dišati.
Mast ne sme biti pretrda, a tudi ne
premekha.

Iz govejega mesa kuhamo juho.

Juha nima v sebi veliko redilnih
snovi, pač pa je dobra podlaga za
drugo hrano. Da postane redilna, pri-
dodamo ji razne zelenjave, vkuhamo
mnogovrstne žličnjike, riž, ječmenček,
zdrob itd.

Bravina ne sme biti premastna,
pač pa bolj trda in suha. Barve ne
presvilito rdeče in mast ne preoljnata.
Čim bolj bela je mast, tem boljše je
meso. Bravina je najokusnejša od me-
seca majnika do meseca decembra.

Teletina mora biti mastna, ne
presvilito rdeča. Meso premladih telet
ni okusno in tudi ne redilno. Mesariji
teletino včasih napihnjejo, da lepše
izgleda, to poznamo, ako jo pritismo
s prstom. Lunkjica napihnjene teletine
se takoj zopet poravna.

Praščje meso je mastno. Meso
zdravega prašiča je popolnoma ne-
škodljivo. Postane pa nevarno, ako so
v mesu lasnice ali trihine ali ikre.

Lasnica preide s svinjskim mesom
v človeka, ki je jedel zlasti surovo
prekajeno svinjino ali klobase. Sprva
se prosto gibljejo po črevesu, potem
se zaplodijo in mlade v brezštevilni
množini prevrtajo čreva in rijejo dalje
po mesu. Prišedši na ugodno mesto
se zvijejo, kakor male kačice, okoli
njih se napravi apnen ovoj in na tem
mestu se dalje ne spreminjajo. Po
črevesu se previjajoče in po mesu
vrtajoče lasnice delajo opasne bolezni,
ki se večkrat končajo s smrtjo.

Ravnotako nevarno je ikasto
svinjsko meso. Človek, kateri ga je,
dobi ikro v črevo, iz katerega se raz-
vija trakulja. Ako kupujemo praščje
meso, ki ni preiskano, ga moramo
vedno dobro prekuhati ali prepečiti.

Od prašiča dobivamo špeh, ki ga
rabimo za zabelo raznih jedil, da po-
stanejo okusnejša in lažje prebav-
ljiva.

Dober špeh je debel, trd in
rdečkasto bele barve. Tudi prekajeni
špeh mora biti bel, le robovi so vedno
rmenji. Slabi žavtavi špeh se spozna
na rmeni barvi.

Pri kupovanju špeha moramo biti
zelo pazljivi. Prvič radi iker, drugič
nam slaba mast ocvrta iz slabega
špeha lahko pokvari ves obed.

Ako hočeš dobiti čisto mast, raz-
reži špeh na male kocke, daj v precej
globoko posodo, postavi na štedilnik,
a pazi, da se ti prehitro ne ogreva.
Pri hudem ognju izhlapi veliko masti
in ostala mast dobi neprijeten okus.
Ko postanejo ocvrkli svtlorumeni,
precedi mast skozi cedilce, najboljšo v
prsten lonec, pusti da se ohladi, po-
tem pokrij ali zaveži lonec ter postavi
v suh različen prostor.

Najfinejša in najzdravejša zabela
je surovo maslo.

Iz surovega masla kuhamo maslo.
Ako hočeš skuhati dobro maslo, po-
stopaj na sledeči način:

Surovo malo dobro izper v mrzli
vodi in pusti počasi raztopiti. Tudi
maslu škoduje prehud ogenj. Ko je
raztopljen, ga nesi na hladnen prostor
in pusti pol dneva stati, da se pohladi.
Potem vtakni pri strani lonca žlico do
dna in izlij vso vodo ki se je nabrala
na dnu lonca. Sedaj daj še le maslo
kuhati, osoli ga, zopet pusti počasi
ogrevati in prav lahko vreti, približno
pol ure. Ko je kuhano ga odlij v po-
sodo kjer ga misliš shraniti, pusti ga
ohladiti in potrditi, ter ga zaveži, da
se ne zapraši, s papirjem.

Nikdar ne zapiraj masla v zaduhle
omare ali shrambe in ne pokrivaj ga
s težkim krožnikom ali pokrovom.

Razne vesti.

* **Slikar Beneš Knüpfer.** Dne
18. novembra l. l. se je vozil češki
slikar Beneš Knüpfer s parnikom po
Jadranskem morju. Po noči je skočil
v morje in utonil. Videl sicer tega na
lastne oči ni nikdo in tudi trupla niso
našli, in zato je praško sodišče uvedlo
dokazovanje o smrti Beneša Knüpferja.
Do 1. julija t. l. bi se imel vsak zgla-
siti, kdor bi o njem kaj vedel. Zglasil
se ni nikdo in zato bo te dni praško
sodišče razglasilo, da je Beneš Knüp-
fer dne 18. novembra l. 1910. umrl.
Beneš Knüpfer je bil znan češki si-
likar. Najraje je slikal morje in je tudi
velik del svojega življenja preživel ob
morju. Samomor je izvršil zaradi bo-
lezni.

* **Kometi — optično slepilo?**
Italijanski astronom Armellini je pri-
občil v nekem znanstvenem listu 15 fo-
tografij, ki so popolnoma podobne
fotografičnim posnetkom kometov, in
sicer z različnimi oblikami. Slike, ki
jih je izdelal Armellini, pa niso nikaki
fotografični posnetki kometov, pač pa
jih je napravil s popolnoma prostim
fizikalnim eksperimentom. Armellini je
namreč napeljal svetlobne žarke skozi
različne leče, ki so bile postavljene v
raznih legah, ter je tako dobil fotogra-
fične posnetke, ki so popolnoma enaki
onim od kometov. Vsled tega poizkusa
je sklepal, da kometi sami sploh ne
eksistirajo, in da niso nič drugega kot
optično slepilo. Ta optična slepila na-
stanejo vsled tega, ker se solnčna luč
ako pride na skupino meteoritov, ki
je oblikovana kot kaka leča, odbija
oziroma zavija itd. To mnenje je zelo

zapeljivo, ker se da na ta način tudi
najlažje tolmачiti, zakaj ni nobenih iz-
rednih posledic, razen zvezdnih utr-
kov kadar preide zemlja skozi kometov
rep. Večina astronomov se pa vendar
ne bo strinjala s tem mnenjem, ker na
podlagi preiskave spektruma kometnih
repov tak sklep ni mogoč.

* **Dober tek.** Mornar Konstantin
Giudicelli v Marseille je izvedel, da
mu je postala žena nezvesta in da je
v njegovi odsotnosti prodala vse nje-
govo pohištvo. Giudicelli je po dolgem
iskanju dobil svojo nezvesto ženo v
neki krčmi, zahteval od nje denar, ki
ga je dobila za pohištvo in ji odgriznil
v pretepu nos, katerega je požrl, samo
da ga ne bodo zdravniki mogli po-
staviti na prejšnje mesto. Koj po tem
činu je mornar izginil in težko ga bo
izslediti, ker ima sedaj dva nosova,
policija pa le enega in še tisti se ji
kmalu zdaljša.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Novi srbski kabineti.

Belgrad, 9. julija. Ministrska kriza
je rešena. Bivši minister zunanjih za-
dev Milan Milovanović je sestavil ka-
binet iz samih staroradikalcev. Novi
kabineti je sestavljen sledeče: pred-
sednik in minister za zunanje zadeve:
dr. Milovanović; finančni minister: Pro-
tić; vojni minister: general Stefanović;
notranji minister: Marko Trifković; tr-
govinski minister: Milan Kapetanović;
minister za javna dela: Mihajlo Ilić;
pravosodni minister: vseučiliški profes-
or dr. Arandjelović; prosvetni minister:
Ljuba Jovanović.

Pogreb kraljice Marije Pilje.

Stupinigi, 9. julija. Včeraj so po-
kopali portugalsko kraljico vdovo
Marijo Pijo.

Minister Burian v Ilidžu.

Sarajevo, 9. julija. Skupni in
avstrijski finančni minister Burian je
došel na letovišče v Ilidže.

Ker je bila radi nevlhte včeraj
ponoči telefonska zveza z Dunajem
pretrgana, so izostala najnovejša
telefonska poročila.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Lepa, novo meblirana mesečna soba s
posebnim vzhodom se takoj odda. Kje; pove
uprava „Jutra“. 224/4—5

Izurnjena prodajalka išče službe kot bla-
gajničarka ali prodajalka. Ponudbe pod „I. S.“
na „Prvo anončno pisarno“. 381/3—3

Hiša ceno naprodaj s 6 stanovanji v sre-
dini mesta poleg cerkve Sv. Florijana. Poizve
se pri magistratnem slugu Bevcu od 8. do 9.
ure dopoldan in vsak dan popoldan na Do-
lenjski cesti št. 50. 399/6—3.

18 e se m'ajši hlapce h konju. Naslov
pove „Prva anončna pisarna“. 395/3—3.

Gospodilna iz boljše hiše večša trgovske,
in pisarniške stroke išče mesta najraje na Sta-
jersko. Pirjane ponudbe pod „Vestna 306“ na
„Prvo anončno pisarno“. 401/2—2

Hiša s sadnim drevjem se proda. Poizve
se Mesarska cesta, št. 1. 400/3—2

Več let obstoječa brivnica s stanovanjem
se odda v najem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe
pod K. I. na upravo „Jutra“. 2

Izjava.

Z ozirom na notico v štev. 484
dnevnika „Jutro“ z dne 5. julija 1911
„Imeniten doktor“ izjavljamo podpisana
Gusti Gaggli, soproga potnika v Ljub-
ljani, da se tiče predmetna notica mo-
gega otroka Herberta, kateri je bil za-
četkom maja letos od gda. drja. Frana
Derganca, primarija v deželni bolnici
v Ljubljani, operiran na kili in sicer
na levi strani života. Ni res, da bi bil
g. dr. Derganc operiral mojega otroka
na zdravi strani, pač pa jo izvršil ta-
isti operacijo pri otroku na bolni strani
in sicer z najboljšim uspehom, za kar
se mu s tem zahvaljujem.

(Ker je cela zadeva postala vsled
navedene notice „Jutra“ javna in
splošno znana, dovoljujem podpisana
gdu. primariju drju. Dergancu, da mojo
gorenjo izjavo priobči v dnevnikih
„Slovenec“, „Slov. Narod“, „Jutra“
in „Laibacher Zeitung“.)

V Ljubljani, dne 7. julija 1911.

Gusti Gaggli.

Podružnica „Jutra“

za Sp. Šiško in okolico
(v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, v
hiši g. Tomažiča) telefon št. 177,
sprejema poročila za uredniški del
lista, oglase, naročnino itd.
Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

Za letoviščarje, izletnike in cenj. občinstvo sploh!

Staroznana gostilna „Triglav“ v Lescah na Gorenjskem prešla je vsled prodaje v druge roke in je sedaj popolnoma prenovljena in povsem udobno urejena. Na razpolago je velik senčnat park, vrtni salon, kegljišče in krogišče. Vodovod v hiši. Preskrbljeno je za vestno postrežbo z izbornim pivom pristnimi vini in dobrimi jedili po zmernih cenah. Za oddati je tudi še 7 na novo opremljenih, lepih sob letoviščarjem za sezono po jako nizki ceni. Oskrbištevno gostilne, katero se za cenjeni obisk uljudno priporoča, daje pojasnila tudi glede sob.

Lovske puške vseh sestav, priznane delovne vrste z najboljšim strelnim učinkom priporoča

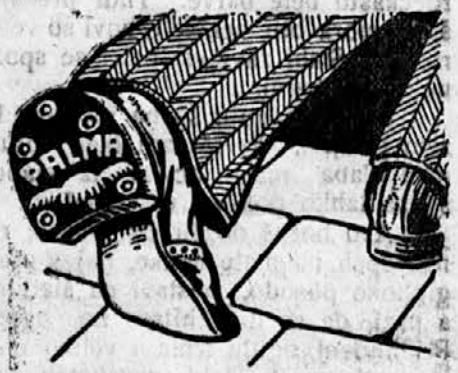
Prva borovska orožnotovarniška družba
PETER WERNIG

družba z omejeno zavezo v Borovljah na Koroškem.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Naprej hrepeneč!

dosežejo svoj cilj
najhitreje in brez
truda na pristnih

Palma-kavčukovih
podpetnikih.

Kdor išče ali oddaja kako
službo,
kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,
doseže to najbolje, ako
inserira
v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo
se plača
samo 5 vinarjev.

KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča
solidna in neprekosljiva so
KINTA kolesa.
Najboljši jamstvo. Ilustrovani
ceniki brezplačno.

K. Camernik
LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
Spec. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Christofov učni zavod v Ljubljani

Sodna ulica št. 2

vpisuje celi julij vsak
dan od 12. do 3. ure po-
poldne. — Sprejmete
se dve revni gojenki
brezplačno; dotične
prošnje vložiti je pri
vodstvu najpozneje do
15. julija 1911.

Oblastveno autorizirano in sodno
zapriseženi

inženir Ig. Stembov

Ljubljana, Šubiceva ulica 5.

Prevzema stavbna vodstva, oddaja
strokovna mnenja, izvršuje vsa v
stavbno stroko spadajoče načrte, kakor
n. pr. za visoke stavbe, vodovode,
kanalizacije, ceste, regulacije, parce-
lacije itd.

LOKAL

v obsegu 5 × 6½ m na zelo promet-
nem kraju v Ljubljani se odda s
1. avgustom eventuelno tudi z opravo,
pripraven je za vsako trgovino, ali pi-
sarno. Istotam se odda lep hlev za 2
konja, šupi in skladišče. Naslov pove
„Prva anončna pisarna“.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevlarski mojster

V LJUBLJANI

— Sodnijska ulica št. 3 —

Dobe se tudi izgotovljena obuvala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak
naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,
ali pa najde novega naročnika!

Zaradi minule sezije
so cene

oblek za gospode, dame,
dečke in deklice
veliko znižane.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Izvod samo po 6 vinarjev.

Rezervni zaklad

nad pol milijona

== kron ==

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

Stanje hranilnih

vlog dvajset

milijonov kron

obrestuje hranilne vloge po čistih

4½%

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5½% brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882

Denarni promet

v letu 1910

K 100,000.000—

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20,500.000—

Del. glavica;
K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Ves čist dobiček se razdeljuje zavarov-
ancem; dosedaj se ga je izplačalo
K 2,495.719—.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54,000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,356.860.58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države v vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal
in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnokršne
namene.

C. kr. priv.

splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 6.

Telefon št. 41.

Telegrami:
Prometna banka Ljubljana.

Centrala na Dunaju. Ustanovljena 1864. 29 podružnic. Delniški kapital in rezerve 52,000.000 kron.
Oskrbovanje vseh bančnih transakcij, kakor: Sprejemanje denarnih vlog proti rentnega davka prostim vložnim knji-
žicam, konto-knjižicam in v konto-korentu z dnevnim vedno ugodnim obrestovanjem.
Denar se dvigne lahko vsak dan brez odpovedi. Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih
kurznih notic. Spravljanje in oskrbovanje (depots) ter zastavljanje vrednostnih papirjev.
Ustmena in pismena pojasnila in sveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcij vsak čas brezplačno.